

לאַ אַעלָה אַפּיקָן שְׁלָם וְקָלָאָשׁ שְׁמַחְתִּי. בְּכָל מְקוֹם שֵׁישׁ חֲדוּהָ לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, קוֹל זֶה יוֹצֵא וְקוֹרָא.

אז יוצא משם ועולה ומכה רקיעים ושואג שאגות, עד שכל חילות השמים כלם פרעש השמחה, ואז נושבת רוח ומכה בעלים של אותו אילן גדול, וכל הענפים שלו מכים זה בזה, וקול מתעורר מתוך נוף האילן, וקורא ואומר: זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור אשר פרת את אברהם ושבועתו ליצחק. פיון שקול זה מתעורר, שומע אברהם סבא ומתעורר, (א) כֵּאֲשֶׁר הוּא רְצוֹן לְמַלְךְ, וּמִתְנַחֵם אֹתוֹ.

באותה שעה מתעוררת רוח אחת מצד דרום, וכל רצון וחדוה ורפואה מתעוררים על העולם. ואז עולה הבקר, ונמצא רצון ומנוחה לכל אסירי המלך שהם בבית חולים. אשרי העם שיכולים לדעת מהסודות הטמירים והנסתרים של המלך הקדוש.

אמר רבי אבא, יום אחד הייתי אני ורבי יהודה שמן עפו (הולכים) במדבר, ונכנסנו במערה אחת, ומצאנו שם ספר עתיק אחד מימים ראשונים. פתחנו אותו, ומצאנו שהיה פתוב בו פראש דבריו: (ישעיה מב) הָרְאִישׁוֹנוֹת הִנֵּה בָאוּ וְחֲדָשׁוֹת אָנִי מַגִּיד, וּבְאֵר הַפְּסוּק בְּנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. מִיּוֹם שֶׁעָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבָרָא עוֹלָם.

ועד שלא נברא העולם, כל רוחות הצדיקים היו גנוזות במחשבה לפניו, וכל אחד ואחד בדמותו. פיון שציר את העולם, התגלו כלם ועמדו בדמותם לפניו ברומי מרומים, אחר כף נתן אותם באוצר אחד כגון עֵדֶן שְׁלֹמְעָלָה, וְאוֹתוֹ אוֹצֵר לֹא מְלֵא לְעוֹלָמִים, וְתָמִיד קוֹרָא: הָרְאִישׁוֹנוֹת הִנֵּה בָאוּ וְחֲדָשׁוֹת אָנִי מַגִּיד.

חֲדוּהָ לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, קָלָא בְּדִין נְפִיק מִתְּמָן וּסְלִיק וּבְטִשׁ רְקִיעִין וְשָׂאִיג שְׂאִיגִין, עַד דְּכָל חִילֵי שְׁמַיָא כּוּלְהוּ בְּעֵרְטוּרָא. פְּדִין נְשָׁבָא רּוּחָא וּבְטִשׁ פְּטֵרְפִין דְּהָהוּא אֵילָנָא רְבֵרְבָא וְכָל עֲנַפֵּין דִּילֵיהּ בְּטִשִׁין דָּא בְּדָא. וְקָלָא אֲתַעֵר מִגּוֹ נּוֹפָא דְּאֵילָנָא וְקָרִי וְאָמַר. (תהלים ק"ה) זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוֵה לְאַלְף דּוֹר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א ט"ז) אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק. פִּיּוֹן דְּקָלָא דָּא אֲתַעֵר שְׁמַע אַבְרָהָם סָבָא וְאֲתַעֵר (בְּדִין) כֵּד אֵיהּוּ רְעוּנָא לְמַלְכָּא וְאֲתַנַּחֵם בְּהַדְיָה.

בההיא שעתא אתערת רוחא חדא מסטרא דדרום וכל רעו וחדוה ואסוותא אתער על עלמא. וכדין סליק צפרא ורענא אשתפח ונייחא לכל אסירי מלכא דאינון בבי מרעיהו. זפאה עמא דיכלין למנדע מרזין טמירין סתימין דמלכא קדישא.

אמר רבי אבא יומא חד הוינא אנא ורבי יהודה דמן עפו (אולי) במדברא ועאלנא במערתא חדא ואשפחנא תמן ספרא חדא עתיקא דמן יומין קדמאין. פתחנא ליה ואשפחנא דהוה כתיב ביה בריש מלוי (ישעיה מ"ב) הָרְאִישׁוֹנוֹת הִנֵּה בָאוּ וְחֲדָשׁוֹת אָנִי מַגִּיד. וְאוֹקִים קָרָא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא. מִן יוֹמָא דְּסְלִיק בְּמַחְשָׁבָה לְמַבְרֵי עֲלָמָא.

ועד לא אתברי עלמא כל רוחין דצדיקייא הוו גניזין במחשבה קמיה פל חד וחד בדיוקניה. פיון דציר עלמא אתגליין פלהו וקיימו בדיוקניהו קמיה ברומי מרומים. לבתר זהב לון באוצר חד בגנתא דעדן לעילא. והוא אוצר לא מליא לעלמין, ותדיר קרי הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. מאן

אינון אני מגיד כולהו בשמהן ולית תיאובתא וכיסופא להאי אוצר אלא לארקא ביה נשמתין תדיר.

במה דגיהנם לית תיאובתא וכיסופא אלא לקבלא נשמתין לאתדפאה תמן וכל יומא קארי הב הב. מאי הב הב (אלא) אוקיד אוקיד. וההוא אוצר נטיל כל (אינון) נשמתין אינון עד זמנא דאלביש לון ונחתי להאי עלמא. ומגו חובה דאדם קדמאה דאמשיף סטרא בישא לעלמא אצטריכו לאלבשא אינון נשמתין בלבושא דא. דהא לבושא אחרא בעא קדשא בריך הוא לאלבשא לאינון נשמתין. (ס"א ואמר בההוא ספרא) וההוא (ותנה) אמר ההוא ספרא עד הכא שתיקו (שתוקו). ועוד חמינא מפאן ולהלאה אתון מחיקן דלא אשתמודען.

ובתר חמינא לון בחלמא ואמרו לי שתוק ולא תגלי אלא לטינרא תקיפא, וכף עבידנא. ואשפחנא ביה מאנין דלבושא אחרא זמין (דמיז) קדשא בריך הוא לאלבשא לאינון נשמתין לזימנין (לומנא) דאתי. (אם ב) מתים דחיו על ידא דיחזקאל, מאי טעמא לא עבד לון ההוא לבושא.

ארא בגין דלא מטא זמנא לאעברא בעלמא ההוא אורא דכיא דעביד לבושין. ובגין כף אלביש לון אלא כמה דהו, וכף יהא לתחיית המתים, בר דההוא זוהמא דקדמיתא לא אשתפח תמן.

בר נפק בר נש מהאי עלמא, פלהו בין צדיקי בין חסידי ותמימי וחיבי ורשיעי. פלהו עברי באורא, למחמי אדם קדמאה לבני עלמא. ומתמן נטיל אורחא הן לגנתא דעדן הן לגיהנם.

בר אינון דאורחיהו לגנתא דעדן, מתקרבין

מה הם אני מגיד כלם בשמות. ואין תאנה וכסוף לאוצר הנה, אלא רק להוריק בו נשמות תמיד. כמו שלגיהנם אין תאנה וכסוף אלא רק לקבל נשמות לטהר שם. וכל יום קורא: הב הב. מה זה הב הב? (אלא) שרף שרף. ואותו אוצר לוקח כל (אותו) הנשמות הללו, עד זמן שפמלבישם ומורידם לעולם הזה, ומתוף חטא אדם הראשון שהמשיף צד הרע לעולם, הצטרכו להלביש אותן נשמות בלבוש זה, שהרי לבוש אחר רצה הקדוש ברוך הוא להלביש לאותן הנשמות. (ואמר באותו ספר) וההוא (והיה) אמר אותו ספר: עד כאן שתקו (שתקו). ועוד ראיתי מפאן והלאה אותיות מחוקות שלא דועות.

ואחר כף ראיתי אותן בחלום, ואמרו לי: שתק ואל תגלה, אלא לסלע התקיף. וכף עשיתי. ומצאתי בו שכלים של לבוש אחר עתיד הקדוש ברוך הוא להלביש את אותן נשמות לעתידים (לעתיד) לבא. (אם בן) מתים שחיו על ידי יחזקאל, מה הטעם לא עשה להם את אותו הלבוש?

ארא משום שלא הגיע זמן להעביר בעולם אותו אור טהור שעושה לבושים, ומשום זה לא הלבישם אלא כמו שהם היו, וכף יהיה לתחיית המתים, פרט שאותה זוהמא של ההתחלה לא נמצאת שם.

כשיוצא אדם מהעולם הזה, כלם, בין צדיקים בין חסידים ותמימים ורשעים וחיבים, כלם עוברים בדרך זו לראות את אדם הראשון לבני העולם, ומשם לוקחים דרך, הן לגן עדן הן לגיהנם.

בר אותם שדרכם לגן עדן,

לְגַבֵּי חוֹמָה דְּלָבַר מְאִינוּן תְּלַת חוֹמוֹת דְּתַמָּן. וְכַדִּין נְפִיק חַד מְמַנָּא וְאַתְעַר קַמִּייהוּ וְקֹאֲרִי וְאָמַר, זְפֹאִין אַתּוּן צְדִיקָיָא (בְּעֵלְמִין כּוֹלְהוּ) בְּעֵלְמָא. וְהָהוּא מְמַנָּא יַעֲזֵרֵי"אֵל שְׁמִיָּה, אֹלִיף לֹון אֹרְחָא וְאִזְלִין קָמִיָּה עַד תְּרַעָא חָדָא דְּגִיְהֵנָם. הָהוּא מְמוּנָה קֹאֲרִי בְּחִילִיָּה וְאָמַר, צָנוּן תְּנַנָּא צָנוּן יְקִידְתָּא. בְּהֵיא שְׁעָתָא, בְּבַהִילוֹ מְצַנְנִין לָהּ וְעֹאֲלִין כּוֹלְהוּ וְטַבְּלִין וְעַבְרִין. וְכָל אֵינוּן חִיָּבִין אַתְמַסְרִין בִּידָא דְּדוּמָ"ה וְעֹאֲלִין בְּגִיְהֵנָם. וְכָל אֵינוּן זְפֹאִין, לָא אַתְמַסְרִין בִּידוּי. אֶלָּא (בִּידָא) דְּהָא מְמוּנָה.

וְכַתֵּר דְּטַבְּלִין וְעַבְרִין, הָהוּא מְמוּנָה אִזְלִין קַמִּייהוּ עַד דְּמָטְאֵן לְשׁוּר דְּגַנְתָּא דְּעַדָּן וְהָהוּא מְמוּנָה קֹאֲרִי לְפַתְחָא וְאָמַר, (ישעיה כ"ו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֱמוּנִים. כַּדִּין פְּתַחִין פְּתַחָא וְאַעִיל לֹון, וְכֵן בְּכָל פְּתַחָא וּפְתַחָא.

בֵּינָן דְּעֹאֲלִין לְגוֹ אַתֵּר דְּצְדִיקָיָא, צְדִיקָיָא אוֹחְרָנִין קִיָּמִין וְכַמְּה חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ עַל צְדִיקָיָא וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָּא חֲדָאֵן. לְסוּף תְּלַתָּא יוֹמִין דְּאַתְטַמְרִין בְּהִיכְלִין יְדִיעֵן נְפִקִי וְאֹרִיא נְשָׁבִי וּמְתַצְיִרִין כּוֹלְהוּ בְּדִיוֹקְנֵיָהוּ. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה יִרְתִּין אַחְסָנַת יְרוּתָא כְּדָקָא חֲזִי לְכָל חַד.

חֲזוּתָא דְּאַתְחֲזִי בְּגַנְתָּא דְּעַדָּן מַחֲזִיו יְקֹרָא דִּיוֹקְנָא דְּכָל דִּיוֹקְנִין וְגוּוֹן דְּכָל גּוּוֹנִין. דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא לָא אַתְגְּלִי בְּהִיכְלָא וְלָא בְּאַתֵּר חַד. אֶלָּא אַתְפַּתַּח רְקִיעָא מְרַקְמָא עַל גַּבֵּי גַנְתָּא לְאַרְבַּע סְטָרִין וְאַתְמַלְיָא מְזִיּוּא יְקֹרָא קְדִישָׁא וְאַתְחֲזִי תַמָּן, וְאַתְהַנֵּן כּוֹלְהוּ צְדִיקָיָא. מָאֵן חָמָא חֲדוּהָ וְכַסּוּפָא דְּהָהוּא נוּעַם יִי.

מְתַקְרְבִים לְחוּמָה הַחִיצוֹנִית מְאוּתָן שְׁלֹשׁ חוֹמוֹת שְׁשָׁם, וְאִזּוּ יוֹצֵא מְמַנָּה אֶחָד, וּמְתַעוֹרֵר לְפָנֵיהֶם וְקוֹרָא וְאָמַר: אֲשֶׁרִיכְכֶם הַצְּדִיקִים (בְּכָל הַעוֹלָמוֹת) בְּעוֹלָם! וְאוּתוּ מְמַנָּה, שְׁמוּ יַעֲזֵרָא"ל, מְלַמֵּד אוֹתָם אֶת הַדְּרָךְ, וְהוֹלְכִים לְפָנָיו עַד שֶׁעַר אֶחָד שֶׁל הַגִּיְהֵנָם, וְאוּתוּ מְמַנָּה קוֹרָא בְּחִיל וְאָמַר: צָנוּן הָעֵשֶׂן! צָנוּן הַשְׂרָפָה! בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מְצַנְנִים אוֹתָהּ בְּבַהִילוֹת, וְנִכְנְסִים כָּלֵם וְטוֹבְלִים וְעוֹבְרִים, וְכָל אוֹתָם רְשָׁעִים נִמְסְרִים בְּיַד דּוּמָ"ה וְנִכְנְסִים בְּגִיְהֵנָם, וְכָל אוֹתָם צְדִיקִים לָא נִמְסְרִים בְּיַדוֹ, אֶלָּא (בִּידָא) הַמְמַנָּה הַזֶּה.

וְאַחַר שְׁטוֹבְלִים וְעוֹבְרִים, הַמְמַנָּה הַזֶּה הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם עַד שְׁמַגִּיעִים לְחוּמַת גֵּן עַדָּן, וְאוּתוּ מְמַנָּה קוֹרָא לְפַתַּח וְאָמַר: פְּתַחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גוֹי צְדִיק שְׁמֵר אֱמוּנִים (ישעיה כו). אִזּוּ פּוֹתְחִים פְּתַח וּמְכַנְיָסִים אוֹתָם, וְכַף בְּכָל פְּתַח בֵּינָן שְׁנִכְנְסוּ לְתוֹף מְקוּם שְׁצְדִיקִים אַחֲרֵים עוֹמְדִים, כַּמְּה חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ עַל הַצְּדִיקִים, וְכָל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שְׁמַחִים. לְסוּף שְׁלֹשָׁה יָמִים שְׁמַתְחַבְּאִים בְּהִיכְלוֹת יְדוּעִים, יוֹצֵאִים וְאֹרִירִים נוֹשְׁבִים, וּמְצַטְרִים כָּלֵם בְּדַמְיֹתֵיהֶם. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה יוֹרְשִׁים יִרְשָׁה כְּרֹאוּי לְכָל אֶחָד וְאַחַד.

מְרֹאָה שְׁנֹרָאָה בְּגֵן עַדָּן מִמְרֹאָה נִכְבֵּד, דְּמוֹת כָּל הַדְּמִיּוֹת, וְגוּוֹן שֶׁל כָּל הַגּוּוֹנִים. שְׁמֵלֵךְ הַקְּדוּשָׁה לָא מְתַגַּלָּה בְּהִיכָל וְלָא בְּמְקוּם אֶחָד, אֶלָּא נִפְתַּח רְקִיעַ מְרַקֵּם עַל גַּב הַגֵּן לְאַרְבַּעָה צְדָדִים, וּמְתַמְלָא מְזִיו כְּבוֹד הַקְּדוּשָׁה וְנֹרָאָה שָׁם, וְנִהְיִים כָּל הַצְּדִיקִים. מִי רָאָה חֲדוּהָ וְכַסּוּף קְדוּשָׁה שֶׁל אוֹתוֹ נַעַם ה'.

עד פאן ה'ה לי רשו לְמַחְמֵי בְּהֵוּא סְפָרָא.
אֲדַמְקִיפְנָא לְמַחְמֵי יְתִיר בֵּיהּ, פָּרַח מִן יְדֵי
וְלֹא חֲמִינָא לִיהּ. אֲשַׁתְּאַרְנָא עֲצִיב וּבְכִינָא.
דְּמִיכְנָא תַּמָּן בְּהֵוּא מְעַרְתָּא וְחֲמִינָא לִיהּ (לְהֵוּא)
דְּהוּה לְבִישׁ מְנָא. אָמַר לִי ר' לְמָה לָךְ לְמַבְפֵי
וְלֹא תַתְעֲצֵב (ב"א מְכָאן) מְמַה דְּהוּה בְּהֵוּא סְפָרָא.
פָּרַח לְגַבִּיהּ וְנִטְלִיהּ וְעַד לֹא יְפִוּק מְהֵאֵי עֲלֵמָא
גְּנִיז לִיהּ בְּהֵוּא מְעַרְתָּא דְּמַדְבְּרָא דָּא, וְהִשְׁתָּא
דְּהוּה מִתְגַּלִּי לְחֵיָא הַכָּא, פָּרַח בְּאַוִירָא
לְנִטְלִיהּ.

מְכָאן וְהִלְאָה זִיל לָךְ לְאוֹרְחָךְ, וּמַהֵוּא יוֹמָא
וְעַד הִשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי לִי וְלֹא זְכִינָא
לְמַשְׁמַע מְכָאן הוּהּ. וּבְכָל זְמָנָא דְּאֵנָא דְּכִינָא,
אֲשַׁתְּאַרְנָא עֲצִיב. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דִּילְמָא
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָה דְּלֹא בְּעֵי דִיתְגַּלִּי
בְּעֲלֵמָא.

עד דְּהוּו יתְבִי וְלַעֲאן בְּמִלִּין אַחְרַנִּין עֲלֵאִין
וְיִקְיִרִין נְהַר יְמָמָא קָמוּ וְאַזְלוּ. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר הִשְׁתָּא עֵידָן רַעוּא מְקַמִּי מְלִכָּא
קִדְשָׁא, נִימָא מִיְלִי דְּאוֹרִייתָא וְנִתְעַסַּק בֵּיהּ
וְנִשְׁתַּתַּף בְּשִׁכְיִנְתָּא. פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים ה) יְהוָה
בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי בְּקָר אֶעְרוֹךְ לָךְ וְאַצְפָּה. (ע"ב).
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּלַעַם חֲיִיבָא, מָאן קִטְלִי
לִיהּ, וְהִיף אֶקְטִיל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְכוּ'. (עד
כאן מההשמטות).

השלמה מההשמטות (נ"א סימן י)

רְאֵמֹר הִנֵּה עִם יִצְאָ מְמַצְרִים. אֵי תִימָא דְּהָא
צָרִיךְ לְנִטְלָא פִּיפּוּסִין וְיִוְחָסִין דִּילְהוּן,
לֹא אִיִּצְטְרִיךְ אֶלָּא אוֹרַח כְּלָל דְּכֹתִיב הִנֵּה עִם
יִצְאָ. מָאֵי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּהִכִּי קָרִי לֹון פְּטְרוּנָא
דִּילְהוּן כְּמָה זְמַנִּין. וְעַל דָּא לֹא תִטְעִי דְּכֹתִיב
(שְׁמוֹת ה) שְׁלַח אֶת עַמִּי בְּכָל זְמַן.
וְעוֹד כִּד נִטְלַת עֵיטָא עֲלִיָּהּוּ עִם פְּרַעָה בְּלִישְׁנָא

עד פאן ה'ה לי רשות לראות
באותו ספר. כשהקפנו לראות בו
יותר, פרח מידי ולא ראיתי אותו.
נשארתי עצוב ובכיתי, לשנתי שם
באותה מערה וראיתי אותו (את
אותו) שהיה לבוש מדים. אמר לי,
רבי, למה לך לבכות? ואל
תתעצב (ממי) ממה שהיה באותו
ספר. פרח אליו ולקחו, ועד שלא
יצא מהעולם הזה, גנז אותו
באותה מערה שבמדבר הזה,
וכעת שהיה מתגלה לחיים פאן,
פרח באויר ולקחו.

מכאן והלאה לך לדרכך. ומאותו
יום ועד עכשו לא התגלה לי ולא
זכיתי לשמע ממי היה, ובכל זמן
שאני נזכר, אני נשאר עצוב. אמר
רבי אלעזר, אולי הקדוש ברוך
הוא רוצה בכבודו שלא רוצה
שיתגלה בעולם.

עד שישבו ועסקו בדברים
אחרים עליונים ונכבדים, האיר
היום. קמו והלכו. אמר רבי
אלעזר, פעת עת רצון מלפני
המלך הקדוש, נאמר דברי תורה
ונתעסק בה ונשתתף בשכינה.
פתח ואמר, ה' בקר תשמע קולי
בקר אערך לך ואצפה. אמר רבי
אלעזר, בלעם הרשע מי הרג
אותו, ואיך נהרג? אמר רבי יצחק
וכלי: ע"כ מההשמטות.

השלמה מההשמטות נ"א

סימן י

רְאֵמֹר הִנֵּה עִם יִצְאָ מְמַצְרִים. אֵם
תֵּאמַר שְׁהִרִי צָרִיךְ לְקַחַת שְׁמוֹת
וְיִוְחָסִין שְׁלָהֶם - לֹא צָרִיךְ, אֶלָּא
דָּרִיךְ כְּלָל, שְׁכֹתוּב הִנֵּה עִם יִצְאָ.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכָךְ קָרָא לְהֶם
הַפְּטְרוּן שְׁלָהֶם כְּמָה פְּעֻמִּים. וְעַל
זֶה אֵל תִּטְעֵה שְׁכֹתוּב שְׁלַח אֶת
עַמִּי, בְּכָל זְמַן.

וְעוֹד, כִּשְׁלַקְחַת עֲצָה עֲלֵיהֶם עִם
פְּרַעָה, בְּלִשׁוֹן זֶה יְכַלֵּת לְהֶם,